

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců Mgr. Michala Bobka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **digital cave, s. r. o.**, se sídlem Na strži 1702/65, zast. JUDr. Martinem Křížem, advokátem se sídlem Jáchymova 26/2, Praha, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2022, č. j. 4274/22/5000-10611-712244, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 12. 2022, č. j. 51 A 2/2022-74, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále „krajský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 2. 2022, č. j. 4274/22/5000-10611-712244. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatelky a potvrdil dvě prvostupňová rozhodnutí Finančního úřadu pro Jihočeský kraj. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 10. 9. 2020, č. j. 1972542/20/2200-31471-303578, byl platebním výměrem stěžovatelce vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně do Národního fondu ve výši 17 630 389 Kč. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 10. 9. 2020, č. j. 1972660/20/2200-31471-303578, byl poté stěžovatelce platebním výměrem vyměřen odvod za porušení rozpočtové kázně do státního rozpočtu ve výši 3 111 245 Kč.

II. Návrh na přiznání odkladného účinku

[2] Stěžovatelka současně s kasační stížností podala návrh na přiznání odkladného účinku. Uvedla, že výkon napadených rozhodnutí by pro ni znamenal nepoměrně větší újmu, než která může vzniknout jiným osobám. Jediným subjektem, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, je stát. Tomu však bude jen dočasně odepřeno činit kroky

vedoucí k výběru odvodu, který není vzhledem k celkovým příjmům státu natolik vysoký, aby přiznání odkladného účinku mohlo ohrozit jeho fungování. Naopak pro stěžovatelku by úhrada odvodu znamenala hluboký zásah do jejích ekonomických toků, což by pro ni mohlo být likvidační. V tomto směru uvedla, že v důsledku pandemie COVID-19 a válečného stavu na Ukrajině byla její podnikatelská činnost výrazně zasažena. V současné době je již stěžovatelka sice schopna hradit veškeré výdaje související s provozem, nemá však dostatečné finanční prostředky na úhradu odvodu.

[3] K tomu stěžovatelka popsala závazky, které je povinna plnit, doložila své hospodářské výsledky za roky 2020 a 2021 (výkazy zisku a ztrát a rozvahu), z nichž plyne, že nedisponuje volnými finančními prostředky, a bankovní výpisy. Závazky stěžovatelky z nájemních vztahů jsou zajištěny prostřednictvím nepodmíněné bankovní záruky u společnosti Oberbank AG, a to na částku 40 000 000 Kč, jež je podmíněna složením depozitu 20 000 000 Kč. Stěžovatelka rovněž vyloučila možnost prodeje jednotlivých součástí datového centra, neboť tvoří jeden funkční celek. Jiná aktiva nemá. Úhrada vyměřeného odvodu ve výši přesahující 20 milionů Kč by velmi pravděpodobně vedla k nemožnosti nadále poskytovat služby datového centra, a tedy k její následné likvidaci. Stejně tak by se negativně dotkla i další společnosti (RG Investment, a. s.), jež nese záruku za porušení podmínek smlouvy s bankou Oberbank AG. Úhrada vyměřeného odvodu, která by vyžadovala prodej majetku pořízeného z dotace ze státního rozpočtu, by navíc měla výrazný dopad na samotném předmětu dotace. Tím by došlo k dalšímu porušení podmínek dotace, resp. porušení rozpočtové kázně.

[4] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nemůže být ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť dočasný odklad platby nepovede bez dalšího k nedobytnosti pohledávky. V tomto směru navíc stěžovatelka poukázala na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2021, č. j. 8 Afs 301/2020-44, v níž byl ve skutkově a právně obdobné věci odkladný účinek kasační stížnosti přiznán.

[5] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že tento návrh považuje za nedůvodný. Navrhl proto návrh zamítnout. Stěžovatelka neprokázala mimořádné okolnosti, které by v důsledku nepřiznání odkladného účinku mohly nastat. Neprokázala skladbu svého majetku a jeho nedělitelnost pro uskutečňování ekonomické činnosti. Žalovaný dále poukázal na to, že z účetní rozvahy stěžovatelky za rok 2021 plyne, že má stěžovatelka vlastní kapitál ve výši 58 849 tisíc Kč. Podle žalovaného lze tudíž usuzovat, že stěžovatelka má dostatek prostředků na úhradu vyměřeného odvodu. Žalovaný rovněž upozornil na možnost využití posečkání s úhradou dlužné daňové povinnosti podle § 156 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále „daňový řád“). Tvzení stěžovatelky nemají charakter mimořádných okolností nutných pro přiznání odkladného účinku. V přiznání odkladného účinku žalovaný spatřuje porušení důležitého veřejného zájmu spočívajícího v zájmu státu a celé společnosti na řádném a včasném výběru vyměřených daňových povinností.

III. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[6] Po zvážení všech důvodů a skutečností předložených stěžovatelkou a žalovaným dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání

pokračování

odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[7] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním tří objektivních předpokladů: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (§ 73 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by tak být přiznáván pouze v případech, které svou specifickou povahou takový postup odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která žadateli hrozí, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která odůvodňuje, aby v konkrétním případě nebylo pravidlo, že žaloba (resp. kasační stížnost) odkladný účinek nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS, bod [65] a ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, bod [25]).

[9] V souvislosti s posuzováním újmy hrozící stěžovateli Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody možného vzniku nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální, závislé na osobě stěžovatele a jeho konkrétní situaci. Má-li být návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti úspěšný, musí stěžovatel tvrdit a osvědčit reálnou hrozbu intenzivní újmy, kterou by v návaznosti na výkon napadeného rozhodnutí utrpěl.

[10] V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelka konkrétní skutečnosti, které osvědčují možnost vzniku nepoměrně větší újmy oproti jiným osobám, jakož i to, v čem tato újma spočívá, uvedla a svá tvrzení také doložila konkrétními listinami.

[11] Stěžovatelka tvrdila hrozící újmu v podobě povinnosti zaplatit značný odvod, jehož výše přesahuje její běžné finanční možnosti a byla by pro ni prakticky likvidační, neboť by vedla k omezení její možnosti vykonávat obchodní činnost. Toto tvrzení osvědčila listinami (účetními výkazy, rozvahou, bankovními výpisy se zůstatky na účtech a nájemní smlouvou). Stěžovatelka byla v letech 2020 a 2021 ve ztrátě. Poukaz žalovaného na vlastní kapitál stěžovatelky ve výši přesahující 58 milionů Kč Nejvyšší správní soud nepovažuje s ohledem na její celkovou ekonomickou situaci za určující. Z doložených listin je zřejmé, že stěžovatelce se v posledních letech nedařilo dosahovat zisku. Uvedený údaj o výši vlastního kapitálu navíc pochází z roku 2021, přičemž oproti předchozím letům došlo k jeho poklesu z více než 74 milionů Kč v roce 2020 a 88 milionů Kč v roce 2019. Za této

situace může zaplacení vyměřeného odvodu ve výši 20 741 634 Kč představovat pro stěžovatelku újmu, kterou nelze považovat za bagatelní. Ačkoli následky splnění povinnosti odvést vyměřený odvod nemusí být zcela nevratné, jsou podle názoru soudu takového rázu, že by mohly stěžovatelce způsobit vážné obtíže či významné poruchy v její obchodní činnosti. Jedná se tedy o hrozící újmu takové intenzity, která dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu odůvodňuje výjimečné přiznání odkladného účinku (srov. usnesení ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56, či usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58).

[12] Naopak nelze očekávat, že by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti vznikla újma jiným osobám. Stěžovatelka správně poukazuje na to, že jediný subjekt, kterého se přiznání odkladného účinku dotkne, je stát, neboť tomu bude dočasně odepřeno právo činit kroky vedoucí k výběru vyměřené daně a penále. Tyto částky však v souhrnu celkových příjmů státu nepředstavují tak zásadní položku, která by jakkoliv mohla ohrozit jeho fungování (k tomu obdobně již např. usnesení NSS ze dne 26. 8. 2015, č. j. 2 Afs 193/2015-62, bod 8; či usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 10 Afs 191/2021-předmětné platby spojené s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti zásadní negativní důsledky (shodně též např. usnesení ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 Afs 322/2021-43).

[13] Pokud jde poté o argument žalovaného, že k odložení daňové povinnosti slouží primárně prostředky daňového řádu, Nejvyšší správní soud si je vědom své judikatury, která soudní zásahy do vykonatelnosti či jiných účinků správních rozhodnutí považuje za prostředky *ultima ratio* (viz usnesení ze dne 4. 1. 2018, č. j. 1 Afs 382/2017-38, či ze dne 16. 8. 2018, č. j. 1 Afs 261/2018-28). V těchto rozhodnutích nicméně NSS vycházel ze zjištění, že stěžovatel svá tvrzení ohledně hrozící újmy neprokázal. Právě v takovém kontextu Nejvyšší správní soud konstatoval, že obtíže stěžovatele s plněním pravomocně uložených odvodů za porušení rozpočtové kázně tak nemohou být *samy o sobě* důvodem pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a nemohou nahrazovat instrumenty, které ke zmírnění negativních dopadů placení odvodu zakotvují daňové předpisy. O takový případ se však v projednávané věci nejedná. Jak bylo uvedeno, stěžovatelka konkrétně popsala a osvětlila, že by pro ni nepřiznání odkladného účinku znamenalo vážnou hrozící újmu. Samotné využití prostředků poskytovaných daňovým řádem, např. posečkání s úhradou dlužné daňové povinnosti podle § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu, na které odkazuje ve svém vyjádření žalovaný, nemusí být dostatečné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2023, č. j. 6 Afs 275/2022-39, podle něhož nevyhovění žádosti o odkladný účinek nelze odůvodňovat toliko poukazem na to, že žádost byla podána, pokud o ní nebylo rozhodnuto). Případná absence podání žádosti o posečkání s úhradou odvodu ze strany stěžovatelky proto nebrání tomu, aby Nejvyšší správní soud sám rozhodl o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[14] První dvě podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou tedy splněny.

[15] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku konečně i z hlediska zbývajících podmínek uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s *důležitým veřejným zájmem*. Odložení účinků správního rozhodnutí totiž neznamená, že by státní rozpočet na

pokračování

výběr odvodu zcela rezignoval. Důsledkem je pouze to, že se povinnost k jeho úhradě odkládá na pozdější dobu. Ačkoli Nejvyšší správní soud nijak nerozporuje zájem státu na odvedení daně do státního rozpočtu, nelze tento zájem chápat tak striktně, že částka doměřené daně nemůže být do státního rozpočtu odvedena případně později (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2020, č. j. 3 Afs 116/2020-70). Veřejný zájem na výběru daní je v tomto případě pouze dočasně odložen, ne znemožněn (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 10 Afs 191/2021-39, či ze dne 18. 11. 2021, č. j. 5 Afs 322/2021-42).

[16] K tomu lze doplnit, že Nejvyšší správní soud připouští uplatnění důležitého veřejného zájmu i v daňové oblasti, a to v případě, že hrozí nevratná ztráta finančních prostředků správce daně, např. v důsledku pozdější nedobytnosti pohledávky (viz např. usnesení ze dne 29. 6. 2020, č. j. 8 Afs 15/2020-63). Žalovaný však ve svém vyjádření vůbec netvrdí, že by existovalo riziko, že se vyměřený odvod vůči stěžovatelce může stát v budoucnu nedobytný. Ani NSS nezjistil, že by v projednávané věci takový důsledek hrozil. Stěžovatelka nadále vyvíjí svoji obchodní činnost, přičemž její závazky z nájemních vztahů jsou zajištěny prostřednictvím nepodmíněné bankovní záruky u společnosti Oberbank AG. Stěžovatelka rovněž disponuje majetkem, který sice nyní využívá k poskytování svých služeb, může jej však v budoucnu zpeněžit právě na úhradu vyměřeného odvodu. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že dočasný odklad platby odvodu v projednávané věci bezprostředně neohrožuje důležitý veřejný zájem.

[17] S ohledem na uvedené důvody Nejvyšší správní soud dovodil naplnění všech tří shora vymezených podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Návrhu stěžovatelky proto vyhověl a kasační stížnosti přiznal odkladný účinek. Do rozhodnutí soudu o kasační stížnosti se tak odkládá vykonatelnost rozhodnutí žalovaného.

[18] Nejvyšší správní soud současně připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku (i bez návrhu) usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, anebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. března 2023

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu